

Spôsob života Slovanov

Slovania boli pôvodom indoeurópsky kmeň, o ktorom nemáme veľa informácií, keďže ich pravlasť ležala mimo centra historického diania. Prvé informácie pochádzajú od antických vzdelancov, ktorí nazývali Slovanov inými názvami ako **Anti, Venedi či Vinidi**.

Pravlasť Slovanov bola pôvodne severne od Karpát, niekde pri riekach **Dneper, Visla, Odra**. Pod vplyvom sťahovania národov sa dali do pohybu aj slovanské kmene, pričom došlo k ich rozdeleniu na **tri vetvy**:

1. Východní Slovania - Ukrajinci, Rusi, Bielorusi
2. Južní Slovania - Chorváti, Srbi, Bulhari, Slovinci, Macedónčania...
3. Západní Slovania - juhozápadní - Slováci, Česi
severozápadní - Poliaci, Lužický Srbi

Prvé vlny Slovanov prišli na východné Slovensko na prelome 4. – 5. storočia. Z maďarskej nížiny (V - JV) prichádzali Slovania na územie južného a západného Slovenska. Severné Slovensko osídlili skupiny, ktoré prešli cez Karpaty a ďalšie skupiny prešli cez Moravskú bránu na územie Moravy a Čiech (potom ďalej na západ).

Slovania žili **v rodoch, kmeňoch**. Išlo o základné jednotky spoločnosti. Riadili ich **náčelníci**, ktorí boli volení **staršinami rodov**. O dôležitých veciach kmeňa/ rodu rozhodovalo ľudové zhromaždenie - **veča**. Tvorili ho dospelí muži kmeňa.

Slovanské rodiny boli **monogamné**, iba náčelník mal možnosť mať viac manželiek. Dôkazom monogamných manželstiev sú nevelké domy, tzv. **zemnice/ polozemnice**. Išlo o malé stavenie prevažne štvorcového pôdorysu, so sedlovou strechou, sčasti zahĺbené do zeme. Bolo veľmi jednoducho zariadené, nachádzala sa v ňom kamenná piecka alebo ohnisko a v zime vo vnútri zvykol prebývať s ľuďmi aj dobytok.

Hlavný zdroj obživy pre Slovanov bolo **poľnohospodárstvo a chov dobytky**. Pestovali obilniny, strukoviny, olejnaté rastliny, zeleninu, ovocie, chovali kone, ovce, kozy, ošípané a hydinu. Pri domoch hĺbili tzv. **obilné jamy** 0,5 - 2 metre hlboké, slúžili na uskladnenie potravy, obilia. Ako zdroj vlhky a obživy im slúžili rieky, pri ktorých väčšinou stavali svoje malé, slabo chránené osady. Živil sa teda aj **rybolovom, poľovníctvom, lesným včelárstvom - brtníctvom**. Pôdu obrábali najskôr drevenými, neskôr železnými nástrojmi, napr. radlom.

Venovali sa aj remeslu. Svedčia o tom zachované nástroje a výrobky. Boli zruční kováči, tesári, vedeli spracovať kožu, textil, drevo, kov, kameň... Keramika Slovanov bola hrubostenná, čo je dôkazom, že nepoznali hrnciarsky kruh. Napriek tomu bola precízne prepracovaná.

Verili v posmrtný záhrobný život. Keďže si mnohé prírodné javy ešte nedokázali vysvetliť, nerozumeli im, považovali ich, rovnako, ako napr. smrť, za nadprirodzené bytosti. Náboženstvo mali **polyteistické**, mnohobožstvo. Svojim bohom obetovali milodary, väčšinou dobytok, ale aj ľudské obety. Za hlavného boha bol považovaný **Perún**. Dodnes sa zachoval ekvivalent jeho mena v podobe „do paroma“.

Ďalšie božstvá:

Veles - boh dobytky, stáda, bohatstva

Mokoš - Zem živiteľka, bohyňa oviec, úrodnosti, plodnosti, poriadku

Morena - bohyňa zimy a smrti

Vesna - bohyňa jari a života

Svarog - boh Slnka, ohňa, tepla

Svarožič - boh boja, ochrany

Živa - bohyňa liečiteľstva

Belboh - boh dňa a svetla

Černoboh - boh noci, zla